

ПРОБЛЕМИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ В УКРАЇНІ

***Омельченко К.Г., студентка*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Закон України «Про продовольчу безпеку України» визначає правові, економічні, соціальні, екологічні та організаційні засади державної політики в сфері формування продовольчої безпеки України, яка є складовою національної безпеки держави.

Положення Закону визначають аграрну політику щодо гарантування продовольчої безпеки та є основою для розробки нормативно-правових актів, цільових програм розвитку та проєктів, що стосуються питань формування продовольчої безпеки держави.

Продовольча безпека - соціально-економічний та екологічний стан в державі при якому всі її громадяни стабільно та гарантовано забезпечені продовольством в необхідній кількості, асортименті та відповідної якості. В свою чергу продовольство - харчові продукти необхідні для забезпечення життєдіяльності організму людини та її розвитку, а формування продовольчої безпеки - розробка і реалізація комплексу заходів науково-методологічного, політико-правового, соціально-економічного, екологічного, інформаційно-комунікаційного та організаційного характеру, спрямованих на формування продовольчої безпеки держави.

До загроз продовольчої безпеки відносяться будь-які негативні зміни факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, які знижують її рівень.

Державні цільові програми продовольчої безпеки, являють собою комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, які спрямовані на формування продовольчої безпеки держави, окремих її регіонів.

Відносини у сфері продовольчої безпеки регулюються Конституцією України, Законом «Про продовольчу безпеку України», а також іншими нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у цій сфері.

Об'єктами продовольчої безпеки є людина, домогосподарство, регіон, держава, а суб'єктами гарантування продовольчої безпеки є Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні та місцеві

* Науковий керівник – Зайка С.О., ст. викладач

органи виконавчої влади, інші суб'єкти, діяльність яких пов'язана з формуванням продовольчої безпеки в державі.

Необхідність визначити стратегічні напрями агропродовольчої політики держави, що забезпечує ефективний розвиток агропромислового комплексу як основи продовольчого забезпечення населення відповідно до раціональних норм харчування на основі підвищення фізичної і економічної доступності продуктів харчування різних соціальних груп населення, вимагає розроблення відповідних теоретико-методологічних основ продовольчої безпеки, формування її концепції, кількісних та якісних параметрів продовольчої безпеки, організаційно-економічних і соціальних механізмів забезпечення.

Саме ці складові зумовлюють необхідність комплексного системного обґрунтування основних теоретико-методологічних підходів до формування стійкої системи продовольчої безпеки в умовах формування ринкового господарства, інституційних змін в економіці України, радикальних перетворень у відносинах власності та визначають актуальність теми дослідження.

Нині альтернативою небезпеці загибелі людської цивілізації є запропонована світовою спільнотою концепція сталого розвитку суспільства як фундаментальної основи забезпечення глобальної економічної та продовольчої безпеки. Ідея державного регулювання ринкової економіки має особливе значення для ефективного розвитку сільського господарства, яке, в силу своєї специфіки, вимагає обмеження впливу стихії ринку та постійної підтримки держави. Такий підхід також розширює можливості впливу на доходи населення, його соціальну підтримку з боку держави, що значно підвищує продовольчу безпеку соціально вразливих груп населення.

Національну продовольчу безпеку в широкому розумінні слід розглядати як стан економіки, а у більш вузькому значенні - як гарантовану здатність держави задовольняти потреби населення в особі кожного громадянина продуктами харчування в необхідному обсязі, асортименті і якості на рівні, що забезпечує здоров'я та інтелектуальний розвиток особи.

Специфіка забезпечення продовольчої безпеки України, на відміну від деяких інших країн, повинна полягати не лише у максимальному забезпеченні власних потреб у зернових культурах, але й у створенні потужного зернового експортного потенціалу і відновленні втрачених Україною позицій «європейської житниці».

Вирішення проблем продовольчої безпеки країни вимагає

здійснення активної аграрної політики, спрямованої на якнайшвидше подолання кризових явищ, забезпечення роботи АПК у ринкових умовах, утвердження в перспективі нашої держави як країни з високоефективним експортоздатним сільським господарством на базі використання найновіших біотехнологій. В агропромисловій політиці важливу роль мають відігравати регіональні аспекти, необхідність чіткого врахування природно-кліматичних особливостей кожної зони, пристосування до них виробничих і ринкових систем. Це стосується не лише розміщення і розвитку галузей рослинництва і тваринництва, спеціалізації, кооперації та інтеграції великого, середнього і малого агробізнесу з визначенням через ринковий попит оптимальних розмірів конкретних виробництв. Мова йде про структурні та якісні ринкові перетворення регіональних моделей АПК з обґрунтуванням проєктів не тільки окремих об'єктів, а й всієї регіональної мережі фермерських, кооперативних, корпоративних, спільних з іноземним капіталом господарських систем, переробних підприємств, баз сировини і готової продукції, розташування транспортних артерій і засобів, мережі сучасних обслуговуючих структур, продовольчих магазинів і супермаркетів, тобто про формування цивілізованих регіональних ринків.

ГОЛОВНІ ЗАКони ЗЕМЛЕРОБСТВА ЯК ОСНОВА ВЕДЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Паугатарьова Т.І., аспірант,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

У сільському господарстві поряд із промисловими засобами виробництва активну участь у відтворювальному процесі беруть живі організми - тварини і рослини. Розвиток їх підпорядковано дії природних законів і залежить від таких природних факторів, як клімату, тепла, вологи, світла та їжі.

Проте не лише фактори життя впливають на ріст та розвиток рослин, а й умови за яких ця дія проявляється. Умовами, за яких

* Науковий керівник - Амбросов В.Я., д.е.н., професор